

TÜRKİYE-KARADAĞ DIŞ TİCARETİ
(2 Şubat 2020)

Türkiye-Karadağ Dış Ticaretinin Seyri (1 000 \$)

Yıl	İhracat	İhracat Değişim %	İthalat	İthalat Değişim %	Hacim	Denge
2006	7.752		762		8.514	6.991
2007	19.861	156,2	157	-79,4	20.017	19.704
2008	48.494	144,2	1.339	754,4	49.832	47.155
2009	26.483	-45,4	5.845	336,7	32.329	20.638
2010	27.179	2,6	6.214	6,3	33.393	20.965
2011	26.966	-0,8	14.588	134,8	41.554	12.379
2012	29.131	8	17.936	22,9	47.067	11.196
2013	29.140	0,1	11.515	-35,8	40.655	17.625
2014	35.945	20,2	7.373	-36	43.310	28.572
2015	38.297	9,3	8.001	8,5	46.311	30.309
2016	51.806	35,3	23.364	192,0	75.170	28.443
2017	60.087	16,0	24.081	3,1	84.168	36.006
2018	79.234	31,9	14.217	-41,0	93.452	65.017
2019	127.597	61,0	12.850	-9,6	140.447	114.747

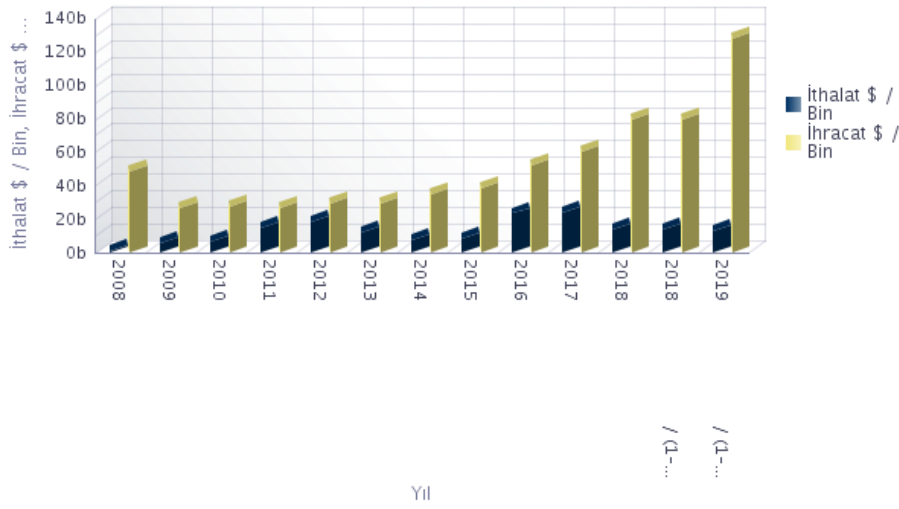
*2018 yılı istatistikleri 2019 yılı itibariyle yeniden güncellenmiştir.

Kaynak: TÜİK

- 2018 yılında Karadağ'a ihracatımız bir önceki yıla kıyasla **%32 oranında** artış göstermiş ve **79,2 milyon dolar** seviyesinde gerçekleşmiştir.
- 2018 yılında Karadağ'dan ithalatımız ise bir önceki yıla göre **yüzde 41** oranında azalmış ve **14,2 milyon dolar** seviyesinde kaydedilmiştir.
- Ticaret hacmimiz 2018 yılında **%11 oranında artış ile 93,5 milyon dolar** olarak kaydedilmiştir.
- 2019 yılında ise, Karadağ'a ihracatımız bir önceki yıla kıyasla **%61 gibi yüksek bir oranda** artışla yaklaşık **127,6 milyon dolar** seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında 26,5 milyon dolar olan Karadağ'a ihracatımız 10 yıl sonra 127,6 milyon olarak kaydedilmiştir.
- 2019 yılında Karadağ'dan ithalatımız ise bir önceki yılın aynı dönemine göre **%9,6 oranında azalış ile 12,9 milyon dolar** olarak kaydedilmiştir.
- Ticaret hacmimiz 2019'da önceki yıla göre **yüzde 50,3** oranında artmış ve yaklaşık **140,5 milyon dolar** seviyesinde kaydedilmiştir. Bu bugüne kadar ulaşılan rekor ticaret hacmi olmuştur. İki ülke arasında akdedilen Karma Ekonomik Komisyonu Protokolleri kapsamında belirlenen 2019 yılı sonu hedefi olan 130 milyon dolar hedefi iyi bir fark ile aşılmıştır. Bu durum, 2020 hedefi olan 165 milyon dolarlık ticaret hacminin kolaylıkla

kaydedilebileceğine işarettir. 2022 için hedeflenen 250 milyon dolar değeri için de umut vericidir.

Ülke İthalat İhracat Grafiği

Aylar İtibariyle İhracatımızın Seyri:

İHRACAT													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Toplam
2015 (bin \$)	2.895	3.909	3.639	3.924	3.495	3.386	2.836	3.449	2.558	3.181	2.538	2.488	38.297
2016 (bin \$)	1.694	3.424	3.213	11.642	3.684	3.995	3.385	5.271	3.660	4.005	3.399	4.434	51.807
<i>Değişim (%)</i>	-41,5	-12,4	-11,7	196,7	5,4	18,0	19,4	52,8	43,1	25,9	33,9	78,2	35,3
2017 (bin \$)	2.941	4.458	4.575	3.666	6.189	6.299	3.860	6.049	3.432	6.925	5.373	6.320	60.087
<i>Değişim (%)</i>	73,6	30,2	42,4	-68,5	68,0	57,7	14,0	14,8	-6,1	73,0	58,1	42,5	16,0
2018 (bin \$)	3.409	3.635	7.781	6.285	6.545	6.900	6.530	4.113	6.314	10.065	8.878	8.778	79.234
<i>Değişim (%)</i>	15,9	-18,5	70,3	71,5	5,8	9,6	69,2	-32,0	83,3	45,3	68,7	40,7	31,9
2019 (bin \$)	6.442	9.623	13.422	12.834	8.941	8.220	13.262	7.770	13.014	9.145	9.785	15.139	127.597
<i>Değişim (%)</i>	89,0	164,8	72,5	104,2	36,6	19,1	103,5	88,9	106,1	-9,1	10,2	72,5	61,0

Kaynak: TÜİK

2019 yılı **Aralık ayı** Karadağ'a ihracatımızda önceki yılın aynı ayına oranla yüzde **72,5 oranında artış** kaydedilmiştir.

Türkiye'nin Karadağ'a İhracatında İlk 15 ürün:

İhracat		2018	2019	Değişim (%)
Ürün kodu	Ürün Adı	Değer (\$)	Değer (\$)	
7113	MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI (KIYMETLİ METALLERDEN VEYA KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLERDEN)	3.427.546	10.050.254	193,2
9403	DİĞER MOBİLYALAR VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	2.384.006	8.482.154	255,8
4410	AĞAÇTAN VE DİĞER ODUNSU MADDELERDEN YONGA LEVHA, ORIENTED STRAND BOARD (OSB), VB. LEVHALAR	6.125.999	7.014.679	14,5
9506	KÜLTÜR FİZİK, JİMNASTİK, ATLETİZM VB MAHSUS EŞYA VE MALZEME; YÜZME HAVUZLARI VE KÜÇÜK OYUN HAVUZLARI	137.163	4.358.326	3077,5
6811	AMYANTLI ÇİMENTODAN, SELÜLOZLU ÇİMENTODAN VE BENZERLERİNDEN EŞYA	730.408	4.327.434	492,5
4411	AĞAÇTAN VEYA DİĞER ODUNSU MADDELERDEN LİF LEVHALAR	3.844.114	4.161.652	8,3
6802	YONTULMAYA VEYA İNŞAATA ELVERİŞLİ İŞLENMİŞ TAŞLAR (KAYAGAN TAŞI HARİÇ), MOZİK İÇİN KÜP ŞEKLİNDE TAŞL	683.265	3.825.954	460,0
7308	DEMİR VEYA ÇELIKTEN İNŞAAT VE İNŞAAT AKSAMI, İNŞAATTA KULLANILMAK ÜZ. HAZIRLANMIŞ DEMİR VEYA ÇELİK	4.915.368	2.888.141	-41,2
8903	YATLAR VE DİĞER EĞLENCE VE SPOR AMAÇLI DENİZ TAŞITLARI, KÜREKLİ KAYIKLAR VE KANOLAR	245.621	2.859.920	1064,4
9401	OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	923.417	2.288.325	147,8
4418	AĞAÇTAN BİNA VE İNŞAAT İÇİN MARANGOZLUK, MAMÜLLERİ, DOĞRAMA PARÇALARI	383.368	2.179.435	468,5
7604	ALUMİNYUMDAN ÇUBUKLAR VE PROFİLLER	854.676	1.838.997	115,2
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	1.490.081	1.659.880	11,4
8544	İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLolar VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLER; TEK TEK KAPLANMIŞ LİFLERDEN OLUŞAN FİBE	578.410	1.622.883	180,6
0805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUŞ)	1.940.044	1.507.792	-22,3
Genel Toplam		79.234.484	127.596.946	61,0

Kaynak: TÜİK

2019 yılında Türkiye'nin Karadağ'a ihracatında başlıca ürünler;

- mücevherci eşyası ve aksamı
- mobilyalar ve aksam ve parçaları
- ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden yonga levhalar
- kültür fizik, jimnastik, atletizm eşyası ve yüzme havuzları, oyun havuzları
- çimentodan inşaat malzemeleri
- mobilya ve aksamları
- ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar
- inşaat elverişli işlenmiş taşlar, mozaik taşları
- demir ve çelikten inşaat aksamları
- yatlar ve diğer deniz taşıtları, kayık ve kanolar
- oturmaya mahsus mobilyalar
- ağaçtan inşaat için marangozluk mamulleri
- alüminyumdan çubuk ve profiller
- yatak çarşafı, masa örtüleri ve bezler
- izole edilmiş teller, kablolar ve iletken teller
- turunçgiller

olarak sayılmaktadır.

Türkiye'nin Karadağ'dan İthalatında İlk 15 ürün:

İthalat		2018	2019	Değişim (%)
Ürün Kodu	Ürün Adı	Değer (\$)	Değer (\$)	
7113	MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI (KIYMETLİ METALLERDEN VEYA KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLERDEN)	4.551	4.273.149	93794,7
7204	DÖKME DEMİRİN, DEMİRİN VEYA ÇELİĞİN DÖKÜNTÜ VE HURDALARI VEYA BUNLARIN ERİTİLMESİ İLE ELDE DİLMİŞ	4.181.843	3.733.078	-10,7
7228	DİĞER ALAŞIMLI ÇELİKTEN ÇUBUK VE PROFİLLER; ALAŞIMLI VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN SONDAJ İŞLERİNDE KULLANI	1.279.557	1.177.439	-8,0
7602	ALUMİNYUM DÖKÜNTÜ VE HURDALARI		859.439	
7601	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM	3.238.417	722.391	-77,7
7214	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN ÇUBUKLAR (DÖVÜLMÜŞ, SICAK HADDELENMİŞ, HADDELEME İŞLEMİNDEN SONRA BURU		700.433	
7604	ALUMİNYUMDAN ÇUBUKLAR VE PROFİLLER	453.988	431.258	-5,0
7404	BAKIR DÖKÜNTÜ VE HURDALARI		425.201	
8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, KRANKLAR; YATAK KOVANLARI VE MİL YATAKLARI; DIŞLİLER VE SİSTEMLERİ; VİDALAR; DIŞ	403.358	211.935	-47,5
2829	KLORATLAR VE PERKLORATLAR, BROMATLAR VE PERBROMATLAR, İYODATLAR VE PERİYODATLAR		81.500	
3912	SELÜLOZ VE KİMYASAL TÜREVLERİ (İLK ŞEKİLDE)		59.304	
2918	BAŞKA OKSİJEN FONKSİYONLU GRUBU OLAN KARBOKSİLİK ASİTLER VE TÜREVLERİ		34.912	
4408	KAPLAMA, KONTRPLAK VB. İÇİN YAPRAKLAR; KALIN <= 6MM.	82.812	25.332	-69,4
3402	YIKAMA, TEMİZLEME MÜSTAHZARLARI (SABUNLAR HARIÇ)		25.101	
7308	DEMİR VEYA ÇELİKTEN İNŞAAT VE İNŞAAT AKSAMI, İNŞAATTA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANMIŞ DEMİR VEYA ÇELİK		17.049	
Genel Toplam		14.217.303	12.849.660	-9,6

Kaynak: TÜİK

2019 yılında Türkiye'nin Karadağ'dan İthalatında Başlıca ürünler:

- Mücevherci eşyası ve aksamı
- Demir ve çelik hurdaları
- Alaşımli çelikten çubuk ve profiller
- Alüminyum döküntü ve hurdaları
- İşlenmemiş alüminyum
- Demir ve alaşimsız çelikten çubuklar
- Alüminyum çubuk ve profiller
- Bakır döküntü ve hurdaları
- Transmisyon milleri ve dişliler
- Kloratlar ve perkloratlar
- Selüloz ve kimyasal türevleri
- Karboksilik asit ve türevleri
- Kaplama kontplak vb. için yapraklar
- Yıkama ve temizleme müstahzarları
- Demir ve çelikten inşaat aksamı

olarak sayılmaktadır.